

[Holger Andersen.]

men dette Princip medfører to Forbehold. Det første er, at ifølge Udtrykkene i Konvention V om neutrale Staters og Personers Rettigheder og Pligter i Tilfælde af Krig til Lands er en neutral Stat forpligtet til at straffe Handlinger, der strider mod Neutraliteten, dersom disse Handlinger er begaaet paa dens eget Territorium. Enhver anden Handling gør den til medskyldig med den krigsførende, der har benyttet dens Territorium — det vil altsaa ikke være tilstrækkeligt, at en neutral Stat blot gør Skinmodstand. Det er paa denne Maade, de belgiske Regeringer, lige siden Landet i 1839 erklæredes for permanent neutralt, altid har forstaaet deres Forpligtelser, saaledes som det jo ogsaa i Praksis blev hævdet ved Verdenskrigens Udbrud.“

Den Opfattelse, som Vandervelde her giver Udtryk for, kan afgjort betegnes som den almindelige europæiske Opfattelse med Hensyn til Neutralitetsforpligtelserne, den Opfattelse, der alle Vegne hævdes af ansvarlige europæiske Statsmænd og af fremragende Folkeretslærere, og for den modstaaende Opfattelse, som gøres gældende herhjemme fra de Partiers Side, der i Øjeblikket har Regeringsmagten, vil man ikke kunne anføre tilsvarende Udtalelser.

Jeg mener, at dette Punkt bør man sætte en meget stærk Streg under, naar man betragter den Tale, den højtærede Statsminister holdt i Genève, hvori han udtrykkelig henviste til de Forpligtelser, der paahviler os i Medfør af Haagerkonventionerne af 1907. Thi i det internationale Auditorium, som den højtærede Statsminister da talte til, forstod man og maatte man forstaa Henvisningen til disse Konventioner paa den Maade, som den forstaaes alle Vegne i Europa, og den Omstændighed, som den højtærede Udenrigsminister har henvist til under Finanslovdebatten, at en Afhandling, han har skrevet i et fransk Folkeforbundstidsskrift, var tilstillet alle de paagældende Delegationer eller Regeringer, ændrer jo intet som helst ved denne Kendsgerning, absolut intet! Og det er en Kendsgerning, at netop Nævnelser af disse Haagerkonventioner i den Tale, Statsministeren holdt i Genève, blev opfattet fra mange Sider paa den Maade, jeg her siger; derom har jeg personlig modtaget Vidnesbyrd nok. Derfor har man ogsaa Lov til at sige, at der over denne Tale var en ganske anden Klangfarve end over tilsvarende Udtalelser herhjemme, og naar man vil sammenholde Stemmeføringen, om

jeg saa maa sige, i den højtærede Statsministers Udtalelser i Genève med Udtalelser under Valgkampen herhjemme eller med senere Udtalelser af den højtærede Statsminister, maa jeg afgjort mene, at der er en meget vidtgaende Forskel paa disse to Udtalelser. I øvrigt har dette Spørgsmaal jo været saa stærkt fremme dels under Finanslovdebatten, dels ogsaa i Gaar i den Redegørelse, Venstres ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen, fremkom med, at jeg ikke anser det for nødvendigt at gaa særlig detailleret ind paa disse Forhold.

Men med Hensyn til Forpligtelserne efter Folkeforbundspagten fortsætter Vandervelde i den af mig nysnævnte Udtalelse som følger:

„Det andet Forbehold“ — det første var Hensynet til Haagerkonventionerne — „som det efter min Mening er vigtigt at tage med Hensyn til Princippet om enhver Stats frie Valg mellem nationalt Forsvar eller Ikke-Modstand mod Angreb, synes indeholdt i Nationernes Forbundspagt. Denne tilstaaer de Stater, der er Medlemmer, i visse Tilfælde Bistand af de andre Medlemmer imod Overgreb. Det forekommer mig, at denne internationale Hjælp hverken juridisk skyldes eller vilde være materielt mulig, hvis det Land, der er Genstand for Angrebet, hævdede ikke at ville yde Modstand imod Voldsmanden og ikke at ville bringe noget Offer for sin Uafhængighed i samme Øjeblik, som det for at forsvare denne appellerer til andre Forbundsmedlemmers militære og materielle Bistand.“ I disse Udtalelser har man en kort og klar Sammenfatning af de Pligter, Neutralitetsretten, Neutralitetspligten saavel som Folkeforbundspagten medfører eller implicite forudsætter, og jeg skal ikke opholde mig mere ved dette.

Det, jeg hovedsagelig kunde ønske at komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed, er den moderne Udvikling, der er foregaaet, siden vi sidste Gang her i Salen drøftede disse Forhold, og herved tænker jeg naturligvis i første Linie paa Kellogg-Pagtens Ratifikation og Ikrafttræden, med andre Ord paa Kellogg-Pagtens Ophøjelse til gyldigt folkeretsligt Dokument. Om dette Spørgsmaal har vi ikke her haft Lejlighed til at føre nogen Forhandling, siden den sidste forsvarspolitiske Drøftelse fandt Sted, ej heller i Anledning af den Forhandling, som fandt Sted sidste Vinter i Forbindelse med Danmarks Ratifikation af Kellogg-Pagten, og Spørgsmaalet bliver